सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र शासन-कृषी विभाग

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्प

३०-बी आर्केड, जागतीक व्यापार केंद्र, कफ परेड,मुंबई-५

दुरध्वनी-कार्या.-०२२ २२१६३३५१/२ इ-मेल-pmu@mahapocra.gov.in

जा.क्र. नादेकृसंप्र/मृदाविज्ञान/२३४/२०१८ दिनांक-२३ जुलै,२०१८

प्रति-

जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी

औरंगाबाद / जालना / बीड / जळगाव / लातूर / उस्मानाबाद / परभणी /हिंगोली / नांदेड / अमरावती / अकोला / बुलडाणा / वाशीम / यवतमाळ / वर्धा

विषय- नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत फळबाग लागवड मार्गदर्शक सुचना सन २०१८-१९

संदर्भ:- १) कृषी व पदुम विभागाकडील शा.नि. क्र.हअप्र-०७१६/प्र.क्र.८२/राकृवियो कक्ष दिनाकं: १७-०१-२०१८
२) कृषी व पदुम विभागाकडील शा.नि. क्र. राफयो-२०१८/प्र.क्र.४७/९-अे दिनांक: ०६ जुलै, २०१८
३) सूकाणू समिती सभा दिनांक-१ जून २०१८ चे मंजूर इतिवृत्त शासन पत्र क्र.कृषिवि३७१६/प्र.क्र.४२ भाग-१/८-अ दिनांक-१८.६.२०१८

हवामान बदलाचा राज्याच्या शेतीवर विपरीत परिणाम दिसून येत असून, भविष्यात देखिल सदर परिणामांची व्याप्ती वाढणार असल्याचे राज्याच्या हवामान बदलाविषयक कृती आराखडयामध्ये नमूद केले आहे. मराठवाडा व विदर्भातील शेतक-यांना गेल्या काही वर्षांपासून मोठया दुष्काळास सामोरे जावे लागत असून भू-गर्भातील पाणीसाठयावर व जमिनीच्या आरोग्यावर विपरित परिणाम होत आहे. परिणामी शेतीमधील पिकांची उत्पादकता घटत आहे. या प्रतिकूल परिस्थितीमध्ये अल्पभू-धारक शेतक-यांच्या उत्पादनावर विपरीत परिणाम होत असल्याचे दिसून येत आहे. हवामान बदलामुळे उद्भवलेल्या परिस्थितीशी जुळवून घेण्यास शेतक-यांना सक्षम करण्याच्या उद्देशाने महाराष्ट्र शासनामार्फत जागतिक बँकेच्या अर्थसहाय्याने नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प सुरु करण्यात आलेला आहे. वातावरणातील कर्ब वायूचे वाढलेले प्रमाण हा हवामान बदलाशी निगडीत असलेला महत्वाचा घटक आहे. या कर्ब वायूचे स्थिरीकरण (Carban Sequestration) करण्याच्या प्रक्रियेमध्ये वृक्षांची (फळबागांची) लागवड अतिशय प्रभावी ठरते. शेतक-यांच्या आर्थिक उन्नती बरोबरच हवामान बदलास कारणीभूत ठरणा-या कर्ब वायूंचे स्थिरीकरण करणे, हा ही या प्रकल्पाचा एक उद्देश आहे.

सदर नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत प्रकल्प जिल्ह्यातील प्रथम टप्प्यातील निवडलेल्या गावामध्ये फळबाग लागवड हा मंजूर घटक राबविण्यासाठी खालीलप्रमाणे मार्गदर्शक सुचना निर्गमित करण्यात येत आहेत.

१. सर्वसाधारण सुचना-

१.१ प्रकल्प संचालक, नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्प, मुंबई हे प्रकल्पांतर्गत फळबाग लागवड या घटकाकरिता राज्य स्तरावरील संनियंत्रक आहेत. क्षेत्रीय पातळीवर कृषि विभागाचे अधिकारी / कर्मचारी यांनी प्रकल्पांतर्गत सुचनाप्रमाणे या प्रकल्प घटकाची अमंलबजावणी करावी.

१.२ प्रकल्पांतर्गत खालील नमूद बहुवार्षिक फळपिकांच्या लागवडीसाठी राज्याच्या "भाऊसाहेब फुंडकर फळबाग लागवड योजनेच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१८-१९" नुसार अर्थसहाय्य अनुज्ञेय राहील, तथापि फळपिके निश्चीत करतांना "राज्याच्या कृषि-हवामान क्षेत्रानुकूल असणाऱ्या फळांच्या व त्यांच्या प्रजातींच्या -कलमांच्या' लागवडीसाठी अर्थसहाय्य देय राहील".

१.३ प्रकल्पांतर्गत फळबाग लागवडीचा कालावधी माहे मे ते नोव्हेंबर असा राहील. सदर फळबाग लागवडीची व्यापक प्रसिध्दी देण्यासाठी प्रथम टप्प्यातील प्रकल्प गावामध्ये भिंतीपत्रके ग्राम पंचायतीचे/गावाचे नोटीस बोर्डवर लावण्यात यावीत. भिंती पत्रकांचा नमुना सॉफ्ट प्रतीमध्ये प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षाकडून जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी व उपविभागीय कृषी अधिकारी कार्यालयास उपलब्ध करुन दिला जाईल. त्याप्रमाणे जिल्हा/उपविभाग स्तरावर छपाई करुन घेऊन पुरेशी प्रसिध्दी देण्यात यावी. तसेच वेळोवेळी गावस्तरावर होणा-या बैठका/मेळावे/भेटी व्दारे सदर प्रकल्प घटकाचा प्रचार करण्यात यावा. प्रकल्पांतर्गत इच्छूक लाभार्थ्यांकडून प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षाने निश्चित केलेल्या अनुदान मागणी अर्ज नमुन्यामध्ये संबधित गावाचे ग्राम कृषी संजीवनी समितीकडे अर्ज मागविण्यात यावेत.

१.४ संबधित प्रकल्प गावाच्या ग्राम कृषी संजीवनी समितीकडे प्राप्त झालेल्या मागणी अर्जाची छाननी संबधित समूह सहाय्यक व कृषी सहाय्यक यांनी करुन लाभ घेण्यास पात्र व अपात्र अशा शेतक-यांची यादी समितीसमोर लाभार्थी निवडी साठी सादर करावी.

१.५ नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत फळबाग लागवडीसाठी प्राप्त झालेल्या मागणी अर्जापैकी पात्र शेतक-यामधून प्रकल्पांतर्गत लाभार्थी निवडीच्या मार्गदर्शक सुचनानुसार समितीने प्राधान्य क्रमाने लाभार्थी निवड करुन यादी संबधित उपविभागीय कृषी अधिकारी यांचे कडे ठराव प्रतीसह सादर करावी.

१.६ यासाठी प्रत्येक गावाकरिता त्या गावाचे प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षाने मंजूर केलेल्या सविस्तर प्रकल्प आराखड्यातील प्रथम वर्ष (सन २०१८-१९) करिता मंजूर केलेल्या फळपिकनिहाय क्षेत्रास अधिन राहून लाभार्थी निवड करावी.

१.७ प्रल्पांतर्गत वृक्ष आधारित खालील बहुवार्षिक फळबागांच्या लागवडीसाठी ३ वर्ष कालावधीत प्रथम, द्वितीय व तृतीय वर्षी अनुक्रमे ५०%, ३०% व २०% या प्रमाणात अर्थसहाय्य अनुज्ञेय राहील.

योजनेतर्गत लागवडीसाठी पात्र फळपिके (कलमे)
१. आंबा २. डाळींब ३. पेरु ४. सिताफळ ५. आवळा ६.कागदी लिंबू ७. संत्रा ८. मोसंबी

१.८ फळबाग लागवडीसाठी निवड झालेल्या पात्र शेतक-यांना नजीकच्या कृषी विज्ञान केंद्रावर फळबाग लागवडीबाबत प्रशिक्षण देण्यात यावे.

१.९ सदरचा घटक फक्त नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत निवड केलेल्या प्रथम टप्प्यातील गावामध्येच राबविणेत यावा.

१.१० फळबाग लागवडीपूर्वी सदर क्षेत्रातील माती परिक्षण करण्यात यावे.

२. अर्थसंकल्पीय तरतुदीची उपलब्धता:

प्रकल्पांतर्गत सदर घटक राबविण्यासाठी सन २०१८-१९ ते २०२०-२१ या तीन वर्षाच्या कालावधीत प्रथम, द्वितीय व तृतीय वर्षाकरिता प्रकल्पांतर्गत मंजूर निधीमधून अनुदान उपलब्ध करुन देण्यात येईल.

३. क्षेत्र मर्यादा :

३.१. प्रकल्पांतर्गत फळबाग लागवडीकरिता प्रति शेतकरी कमाल २ हेक्टर पर्यंत लाभ अनुज्ञेय राहील. एकूण २ हे किंवा त्या पेक्षा कमी जमीन धारणा असलेल्या शेतक-यांची निवड या प्रकल्पामध्ये करावी. प्रकल्पामध्ये लाभार्थी शेतक-यांची निवड सदर कमाल क्षेत्र मर्यादेत लाभार्थी त्याच्या इच्छेनुसार एका पेक्षा जास्त फळ पिके लागवडीकरिता देखील पात्र राहील.

३.२. प्रकल्प गावातील ज्या शेतक-यांना २ हेक्टर पेक्षा जास्त क्षेत्रावर लाभ घ्यावयाचा आहे, त्या शेतक-यांना राज्य शासनाच्या "भाऊसाहेब फुंडकर फळबाग लागवड " योजनेमधून २ हेक्टरवरील क्षेत्राकरिता लाभ घेता येईल.

३.३. लाभधारकाचे ७/१२ च्या नोंदणीनुसार जर तो संयुक्त खातेदार असेल तर त्यांच्या संयुक्त खात्यावरील ८- अ मधील त्याचे नावे असलेल्या क्षेत्रामर्यादा (२ हे.) पर्यंत लाभ देण्यात यावा. एकूण २ हे. पेक्षा जास्त जमीन धारणा असलेल्या शेतक-यांची निवड फळबाग लागवड या घटकासाठी करु नये.

३.४. प्रकल्प घटकाकरिता निवड झालेल्या लाभार्थ्याने यापूर्वी राज्य रोजगार हमी योजना वा क्षेत्र विस्ताराच्या अन्य योजनेंतर्गत फळबाग लागवडीकरिता शासकीय अनुदानाचा लाभ घेतला असल्यास, सदर लाभ घेतलेले क्षेत्र वगळून उर्वरित क्षेत्रासाठी लाभार्थी पात्र राहतील (२ हे. या कमाल मर्यादेतून यापूर्वी लाभ घेतलेले क्षेत्र वगळावे).

४. लाभार्थ्यांच्या पात्रतेचे निकर्ष :

४.१ प्रकल्पांतर्गत वैयक्तिक शेतकऱ्यांनाच लाभ देण्यात यावा, संस्थात्मक लाभार्थ्यांना लाभ अनुज्ञेय राहणार नाही.

४.२ शेतकऱ्याच्या स्वत:च्या नावे ७/१२ उतारा असणे आवश्यक आहे तथापि, जर लाभार्थी ७/१२ उताऱ्यावर संयुक्तपणे खातेदार असेल तर सर्व खातेदारांचे फळबाग लागवडीसाठी संमतीपत्र बंधनकारक राहील.

४.३ लागवड करावयाच्या फळपिकासाठी ठिबक सिंचन संचाची उभारणी करण्याकरिता लाभार्थ्याकडे पाणी पुरवठ्याचा स्त्रोत व आवश्यक सुविधा असावी.

४.४ जमीन कुळ कायद्याखाली येत असल्यास, ७/१२ च्या उताऱ्यावर जर कुळाचे नाव असेल तर योजना राबविण्यासाठी कुळाचे संमतीपत्र आवश्यक राहील.

४.५ या योजनेंतर्गत लाभ घेण्यासाठी लाभार्थ्यांच्या मालकीची किमान २० गुंठे शेत जमीन असणे बंधनकारक राहील.

४.६ प्रथम अत्यल्प भूधारकामधील अ.जा, अ.जमाती, महिला व दिव्यांग या क्रमाने अर्जदार शेतक-यांची निवड करावी. या वर्गवारीतील अर्जदार शेतक-यांची निवड पूर्ण झालेनंतर अल्पभूधारकामधील अनु.जाती, अनु. जमाती, महिला शेतकरी व दिव्यांग शेतकरी या प्राधान्यक्रमाने ग्राम कृषी संजीवनी समितीने लाभार्थी निवड करावी. या योजनेंतर्गत लाभार्थ्यांची निवड करताना ज्यांची उपजीविका पूर्णतः शेतीवर अवलंबून आहे अशा शेतकऱ्यांची प्राधान्याने निवड करावी.

५. घटकांतर्गत समाविष्ट बाबी :

५.१ प्रकल्पांतर्गत फळबाग लागवड या घटकांतर्गत पुढील बाबींचा समावेश राहील तसेच, त्यापैकी शेतकऱ्यांनी स्व-खर्चाने करावयाची कामे व प्रकल्प अनुदानीत बाबी पुढीलप्रमाणे राहतील

बाब / कामे	आर्थिक भार
अ. शेतकऱ्यांनी स्व-खर्चाने करावयाची कामे	
१) जमीन तयार करणे २) माती व शेणखत / सेंद्रिय खत मिश्रणाने खड्डे भरणे ३) रासायनिक खत वापरुन खड्डे भरणे ४) आंतर मशागत करणे ५) काटेरी झाडांचे कुंपण (ऐच्छिक)	१००% लाभार्थी शेतकरी
ब. प्रकल्प अनुदानीत बाबी / कामे	
१) खड्डे खोदणे २) कलमे लागवड करणे ३) पीक संरक्षण ४) नांग्या भरणे ५) ठिबक सिंचनाद्वारे पाणी देणे	१००% नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्प

५.२ उपरोक्त तक्त्यातील **अ** मधील अ.क्र. १ ते ४ येथील बाबींची कामे लाभार्थी शेतकऱ्यांनी स्व-खर्चाने करावयाची असून यामधील अ.क्र. ५ येथील बाब शेतकऱ्यांसाठी ऐच्छिक स्वरुपाची राहील तसेच, सदर तक्त्यातील **ब** मधील अ.क्र. १ ते ५ येथील बाबींकरिता शेतकऱ्यांना प्रकल्प निधीतून १००% अनुदान देण्यात येईल.

५.३ लाभार्थ्यांना फळपिक निहाय व त्यांच्या लागवडीच्या अंतरानुसार शासनाचे ज्या बाबींना अनुदान देण्यात येणार आहे त्याचा तपशील या सोबत **परिशिष्ट - अ** येथे नमूद केलेला आहे.

५.४ या योजनेंतर्गत लाभार्थ्यांना ठिबक सिंचन संचाच्या उभारणीकरिता १००% अनुदान द्यावयाचे आहे. त्याकरिता ठिबक सिंचन संच उभारणीसाठी असलेल्या प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजनेंतर्गत प्रचलित मापदंडानुसार प्रकल्प निधीतून अनुदान देण्यात यावे.

५.५ उपरोक्त बाबींपैकी प्रकल्पाने अर्थसहाय्य करावयाच्या बाबींकरिता मापन पुस्तक ठेवण्यात यावे, सदर बाबींकरिता कृषि सहाय्यकाने लाभार्थी शेतकऱ्यांसाठी फळबाग लागवडीचे अंदाजपत्रक तयार करावे व त्याप्रमाणे प्रत्यक्षात होणाऱ्या कामाची वेळोवेळी मापन पुस्तिकेत नोंद घ्यावी.

६. **आर्थिक मापदंड :**

६.१. महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेच्या प्रचलित मापदंडानुसार भाऊसाहेब फुंडकर योजनेमध्ये फळबाग लागवडीसाठी ज्या बाबी करिता शासकिय अनुदान द्यावयाचे आहे त्याचे मापदंड प्रकल्पांतर्गत लागवड होणा-या फळबाग घटकासही लागू राहतील. त्यानुसार दरवर्षी सदर मापदंड अद्ययावत करण्यात येतील.

६.२. ठिबक सिंचन संचाकरिता प्रचलित केंद्र पुरस्कृत योजनेच्या मापदंडानुसार (सद्यस्थितीत PMKSY - Per Drop More Crop) १००% अनुदानाची परिगणना करण्यात यावी.

६.३. राज्यस्तरीय समितीने निश्चित केलेले कलमांचे / रोपांचे दर लागू होतील.

६.४. महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेंतर्गत निश्चित केलेल्या मजूरीच्या दरांमध्ये, प्रधान मंत्री कृषि सिंचन योजनेच्या (अथवा प्रचलित केंद्र पुरस्कृत सूक्ष्म सिंचन संच उभारणी योजना) मापदंडामध्ये तसेच, कृषि आयुक्तालयाने निश्चित केलेल्या सामुग्रींच्या दरामध्ये सुधारणा झाल्यास, या योजनेंतर्गत समाविष्ट असलेल्या प्रकल्प अनुदानीत बाबींचे दर त्याप्रमाणे वेळोवेळी सुधारीत करण्यात येतील.

७. **प्रकल्पांतर्गत अर्थसहाय्य:**

७.१. या योजनेंतर्गत लाभार्थ्यास एकूण ३ वर्षाच्या कालावधीत ५०:३०:२० प्रमाणे अनुदान अनुज्ञेय राहील.

७.२. भाऊसाहेब फुंडकर फळबाग लागवड योजनेमध्ये लागू असणारे कलमांचे दर प्रकल्पांतर्गत लागवड करावयाच्या कलमांनाही लागू राहतील.

७.३. लाभार्थ्याने लावलेली फळ झाडे पहिल्या वर्षी किमान ८०% व दुसऱ्या वर्षी किमान ९०% जगविणे आवश्यक राहील. त्यानुसार फळझाडे जगविण्याचे प्रमाण न राखल्यास, लाभार्थी दुसऱ्या व तिसऱ्या वर्षीच्या अनुदानास पात्र असणार नाही.

७.४. प्रतिवर्ष देय असलेले अनुदान लाभार्थी शेतकऱ्यांच्या आधार संलग्न बँक खात्यावर वर्ग करावे तथापि, लाभार्थ्याने कलमे शासकीय रोपवाटिकेतून अथवा राज्यातील कृषि विद्यापीठांच्या रोपवाटिकेतून घ्यावायचे निश्चित केल्यास त्यांना परवाना देण्यात यावा व कलमे खरेदी करून लागवड केल्यानंतर सदर बाबीचे अनुदान थेट संबंधित संस्थाना अदा करावे.

७.५. नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत फळपिक निहाय तसेच, पिकांमधील अंतरानुसार खर्च व अनुदान मर्यादा निश्चित करण्यात आली असली तरी प्रत्यक्ष खर्च जर मापदंडानुसार निश्चित केलेल्या खर्चापेक्षा कमी आला असेल तर लाभार्थ्यांना प्रत्यक्ष खर्चाएवढेच अनुदान अनुज्ञेय राहिल.

८. **भौतिक लक्षांक:**

८.१ प्रकल्पांतर्गत फळपिकांच्या लागवडीकरिता शेतकऱ्यांना स्थानिक कृषि-हवामान परिस्थिती नुसार येणाऱ्या मंजूर फळ पिकांच्या व त्यांच्या प्रजातींच्या लागवडीचे पूर्ण स्वातंत्र्य आहे. संबधित गावाकरिता फळबाग लागवडीचे उद्दिष्ठ् हे त्या गावाच्या मंजूर सविस्तर प्रकल्प अहवालातील फळपिकनिहाय मंजूर क्षेत्रा इतके राहील. प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षाकडून मंजूर करण्यात आलेल्या डीपीआर मधील वार्षीक कृती आराखड्यातील फळपिकांची लागवड या बाबीखालील क्षेत्र भौतिक लक्षांक म्हणून घ्यावे.

८.२ ज्या गावामध्ये अद्याप सुक्ष्म नियोजन प्रक्रिया संपन्न झालेली नाही,अशा गावा करिता प्रति गाव १० हेक्टर क्षेत्र लक्षांक घेण्यात यावेत. तसेच फळपिकासाठी अंतरानुसार देय असलेले अनुदान विचारात घेऊन त्याप्रमाणे आर्थिक लक्षांक घ्यावेत. या योजनेंतर्गत लाभार्थ्यांना एकापेक्षा जास्त फळ पिकांची लागवड करण्यास मुभा राहील.

८.३ सविस्तर प्रकल्प अहवालातील भौतिक लक्षांका इतके अर्ज प्राप्त न झाल्यास पुनश्च: इच्छुक लाभार्थ्यांचे अर्ज मागवून निवड करण्यात यावी. अशाप्रकारे, दुसऱ्यांदा संधी देवूनही लक्षांकाएवढे अर्ज प्राप्त न झाल्यास, ग्राम कृषी संजीवनी समितीने सदरचा निधी (फळबाग या घटकावरील) प्रकल्पांतर्गत अन्य मंजूर व तांत्रिक दृष्ट्या योग्य अन्य घटकावर प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षाच्या पूर्व मान्यतेने वर्ग करावा.

९. लाभार्थी निवडीची कार्यपद्धती :-

९.१ पुरेशी प्रसिद्धी देऊन इच्छूक शेतकऱ्यांचे अर्ज मागविण्यात यावेत.

९.२ सदर योजनेबाबत गावपातळीवर ग्राम सभाद्वारे प्रचार व प्रसार करण्यासाठी क्षेत्रीय कर्मचाऱ्यांना सूचना द्याव्यात, जेणेकरुन योजनेची माहिती ईच्छूक शेतकऱ्यापर्यंत पोहचण्यास मदत होईल.

९.३ कृषि-हवामान क्षेत्रानुकूल असणाऱ्या फळ पिकांपैकी सविस्तर प्रकल्प अहवाल व प्रकल्पांतर्गत मंजूर असलेल्या कोणत्याही पिकाची योजनेंतर्गत अनुज्ञेय किमान व कमाल क्षेत्र मर्यादेपर्यंत लागवड करण्याची शेतकऱ्यांना मुभा राहील.

९.४ इच्छूक शेतकऱ्यांना अर्ज करण्याकरिता १६ ऑगस्ट पर्यंतचा कालावधी देण्यात द्यावा. प्रकल्पाने विहित केलेला सोबत नमुना ब प्रमाणे मागणी अर्ज घ्यावा.

९.५ गावाच्या मंजूर सविस्तर प्रकल्प अहवालातील फळपिके व क्षेत्रमर्यादेच्या अधिन राहून ग्राम कृषी संजीवनी समितीने पात्र लाभार्थ्यांची निवड करावी.

१०.पूर्वसंमती प्रदान करणे:

१०.१.लाभार्थ्यांस पूर्वसंमती देण्यापूर्वी संबंधित कृषि सहाय्यकांनी लाभार्थ्याच्या प्रस्तावीत लागवड क्षेत्रास भेट देऊन पाहणी करावी. कृषी सहाय्यक यांनी प्रस्तावित क्षेत्र हे प्रस्तावित केलेल्या फळपीक लागवडीसाठी तंत्रिक दृष्ट्या योग्य असलेल्या, पात्र शेतक-यांची निवड करणेसाठी यादी ग्राम कृषी संजीवनी समितीकडे सादर करावी.

१०.२.ग्राम कृषी संजीवनी समितीने निवड केलेल्या लाभार्थ्यांना उपविभागीय अधिकारी यांनी यादी प्राप्त झालेच्या दिनांकापासून २ दिवसाचे आत पूर्वसंमती प्रदान करावी तसेच, लाभार्थ्यांची शासकीय अथवा कृषि विद्यापीठांच्या रोपवाटिकेतून कलमे उचल करण्याची इच्छा असल्यास (मागणी अर्जात या बाबीचा स्पष्ट उल्लेख असावा) त्यांना त्याप्रमाणे पूर्वसंमती सोबत परवाना देण्यात यावा.

१०.३.लाभार्थ्याने पूर्वसंमती मिळाल्याच्या दिनांकापासून ७५ दिवसांमध्ये सर्व बाबींसह फळबागेची लागवड करणे आवश्यक राहील.

१०.४.जे लाभार्थी पूर्वसंमती नंतर ७५ दिवसांत सर्व बाबींसह फळबागेची लागवड करणार नाहीत त्यांची पूर्वसंमती रद्द करण्यात यावी व प्रतीक्षा यादीतील पुढील क्रमानुसार पात्र लाभार्थ्यास मंजूरी प्रदान करावी.

११. तांत्रिक व प्रशासकिय मंजूरी :

११.१.पूर्वसंमती प्रदान केलेनंतर कृषि सहाय्यकांनी शेत परिस्थितीनुरुप अंदाजपत्रक तयार करावे. सदर अंदाजपत्रकाची छाननी करुन तांत्रिक मान्यतेसाठी सक्षम प्राधिकाऱ्याकडे शिफारशीसह पूर्वसंमती दिल्याच्या दिनांकापासून १० दिवसांत सादर करण्याची जबाबदारी संबंधित कृषी सहाय्यकाची राहील.

११.२.प्रकल्पांतर्गत वार्षिक कृती आराखड्यास सुकाणू समितीने मान्यता प्रदान केलेली असल्यामुळे सदर प्रस्तावास पुन्हा प्रशासकिय मान्यता घेण्याची आवश्यकता नाही. तथापि लागवडीखालील क्षेत्र हे सविस्तर प्रकल्प अहवालातील क्षेत्र मर्यादेत असावे. तसेच ज्या गावांमध्ये अद्याप सुक्ष्म नियोजन झालेले नाही; तेथे १० हेक्टर प्रति गाव या पेक्षा जास्त लक्षांक असणार नाही.

११.३.प्रत्येक लाभार्थीच्या जमिनीवरील फळबाग लागवड हा स्वतंत्र प्रकल्प समजण्यात येईल. अशा प्रत्येक प्रकल्पासाठी तांत्रीक मान्यता स्वतंत्रपणे देण्यात यावी. लागवड करावयाच्या फळझाड व क्षेत्रानुसार प्रकल्पांतर्गत मंजूर केलेल्या मापदंडाप्रमाणे स्वतंत्रपणे अंदाजपत्रके तयार करणे आवश्यक आहे.

११.४.लाभार्थ्याच्या २ हेक्टर क्षेत्र मर्यादेत फळबाग लागवडीच्या प्रस्तावास तांत्रिक मान्यता प्रदान करण्यास उप विभागीय कृषि अधिकारी हे सक्षम प्राधिकारी राहतील, त्यांनी प्रस्ताव प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून एक आठवड्याच्या आत तांत्रिक मान्यता प्रदान करावी.

११.५.लागवडीची अंदाजपत्रके तयार करुन त्यास सक्षम प्राधिकाऱ्याची तांत्रिक मंजूरी प्राप्त झाल्यानंतरच लाभार्थ्याने फळबागेची लागवड करावी.

११.६.तांत्रिक मंजूरी मिळाल्यानंतर लाभार्थ्याने फळबाग लागवडीची कार्यवाही विहित मुदतीत पूर्ण करावी.

१२. फळबाग लागवड व अनुदान वितरण :

१२.१.लाभार्थ्याने फळबागेची लागवड केल्यानंतर त्याबाबतच्या नोंदी कृषी सहाय्यक यांनी वेळोवेळी मापन पुस्तिकेमध्ये घ्याव्यात. त्याचप्रमाणे, लागवड केलेले क्षेत्र जिओ-टॅगींग करण्यात यावे, त्याकरिता प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षामार्फत ॲपची सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येईल. ॲपची सुविधा उपलब्ध होईपर्यंत लागवड क्षेत्राचे फोटो लॅट-लॉंग सह घेऊन जतन करुन ठेवावेत.

१२.२.फळबाग लागवडीची नोंद लाभार्थ्याच्या ७ / १२ उताऱ्यावर घेण्यासाठी उपविभागीय कृषी अधिकारी यांनी लागवड पूर्ण होताच संबधित तलाठ्यास लेखी कळवावे व लेखी कळविल्याची पोहंच दप्तरी जतन करुन ठेवावी.

१२.३.पहिल्या वर्षी लाभार्थ्याने केलेल्या कामाच्या प्रमाणका नुसार मापन पुस्तिकेत नोंद घेऊन त्यास उपविभागीय कृषि अधिकारी यांनी प्रमाणित करुन मापदंडा नुसार देय असलेले अनुदान लाभार्थ्यांना अदा करण्याची कार्यवाही करावी.

१२.४.लाभार्थ्याने लागवडी करिता लागणारी कलमे शासकीय रोपवाटिकेतून अथवा राज्यातील कृषि विद्यापीठांच्या रोपवाटिकेतून घेतली असल्यास सदर बाबीचे अनुदान इलेक्ट्रॉनिक पद्धतीने थेट संबंधित संस्थेस त्यांच्या बँक खात्यावर अदा करावे आणि अन्य बाबींचे अनुदान लाभार्थ्यांच्या आधार संलग्न बँक खात्यावर वर्ग करावे.

१२.५.लाभार्थ्याने कलमे खरेदी राष्ट्रीय बागवानी मंडळामार्फत मानांकित खाजगी रोपवाटिकेतून केल्यास शासकीय अनुदानाची रक्कम व देयकाची रक्कम यापैकी जी रक्कम कमी असेल तेवढे अनुदान लाभार्थ्यास देण्यात यावे.

१२.६.जिवंत झाडांची विहीत प्रमाणातील टक्केवारी राखण्याची जबाबदारी संपूर्णपणे लाभार्थ्याची असेल.

१३. संनियंत्रण, मूल्यमापन व लेखापरीक्षण:

१३.१.राज्य स्तरावरून प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षाव्दारे सदर योजनेचे संनियंत्रण करण्यात येईल तसेच, क्षेत्रीय पातळीवर योजनेची अंमलबजावणी करताना विविध स्तरावरील अधिकाऱ्यांनी संनियंत्रण (Concurrent Evaluation) करावे. झालेल्या कामाची तपासणी करण्यासाठी खालीलप्रमाणे विविध स्तरीय अधिका-यांच्या तपासणीचे प्रमाण खालीलप्रमाणे विहित करण्यात येत आहे.

कार्यालय स्तर		तपासणीचे प्रमाण
प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष	-	१ टक्के
जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी	-	५ टक्के
उपविभागीय कृषी अधिकारी	-	१० टक्के
कृषी सहाय्यक	-	१०० टक्के
समूह सहाय्यक	-	३० टक्के

१३.२ सदर योजनेंतर्गत झालेल्या कामाचे दस्तऐवज वार्षिक लेखा परीक्षणासाठी जतन करून ठेवावेत व ते लेखा परीक्षणास उपलब्ध करुन द्यावेत.

१४. गुणवत्तापूर्ण कलमांचा पुरवठा :

१४.१ लाभार्थ्याने फळबाग लागवडीकरिता कलमची निवड स्वत: करावयाची असून, शासकिय अथवा विद्यापीठाकडील रोपवाटीकेतून खरेदी परवान्यावर अथवा स्वखर्चाने खरेदी करावयाची असून त्यांनी कलमे खरेदी करताना खालीलप्रमाणे रोपवाटिकांना प्राधान्य द्यावे -

i. कृषि विभागाच्या रोपवाटिका
ii. कृषि विद्यापीठांच्या रोपवाटिका
iii. राष्ट्रीय बागवानी मंडळामार्फत मानांकित खाजगी रोपवाटिका

१४.२ लाभार्थ्याने, राष्ट्रीय बागवानी मंडळामार्फत मानांकित खाजगी रोपवाटिकेतून कलमांची खरेदी केल्यास त्यांच्या दर्जाबाबतची जबाबदारी लाभार्थ्याची राहील. अशा प्रकरणी लाभार्थी शेतक-यांने खरेदी केलेल्या कलमांचे अनुदान लाभार्थ्याच्या आधार संलग्न बँक खात्यावर वर्ग करावे.

१५. प्रशासकिय खर्च:

प्रकल्पांतर्गत उपलब्ध करुन देण्यात येणा-या प्रकल्प घटक ड अंतर्गत आकस्मिक बाबीवरील खर्च या सदराखालील निधीतून अत्यावश्यक हँडबिल / फॉर्म, मापन पुस्तिका इत्यादी छपाई, फळझाड लागवडी विषयी प्रसिध्दी पुस्तके, स्थानिक वर्तमानपत्रात प्रसिध्दी, प्रचार व प्रसिद्धी, मूल्यमापन, स्टेशनरी इ. साठी खर्च करता येईल. प्रशासकिय बाबींवर करण्यात येणारा खर्च हा संबंधित अधिकाऱ्यांना असणाऱ्या वित्तीय अधिकारानुसार करावा.

१६. अहवाल व उपयोगिता प्रमाणपत्र-

१७. प्रकल्पांतर्गत घटकाच्या प्रगती कामकाजाचा मासिक प्रगती अहवाल सोबत जोडलेल्या प्रपत्र अ मध्ये दरमहा प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षास सादर करावा. तसेच खर्चाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षाकडील लेखा शाखेने दिलेल्या नमुन्यात सादर करावे.

(विकास चंद्र रस्तोगी)
प्रकल्प संचालक
नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्प,मुंबई

प्रत:- माहितीस्तव सादर

१. अपर मुख्य सचिव, कृषी , महाराष्ट्र राज्य , मंत्रालय , मुंबई - ३२

२. आयुक्त, कृषी, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-४११००१

परिशिष्ट-अ

(नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत फळबाग लागवडी करिता मार्गदर्शक सुचना दि. २० जुलै, २०१८ सोबतचे परिशिष्ट)

गोषवारा

प्रकल्प अनुदानीत बाबींचे प्रति हेक्टरी मापदंड : सन २०१८-१९

(मजूरी, सामुग्री व एकूण -रुपयांमध्ये॰ आणि श्रमिक दिन -संख्येमध्ये)

अ क्र	फळ पिक कलमे / नारळ रोपे	अंतर (मी.)	हेक्टरी झाडे	वर्ष पहीले				वर्ष दुसरे				वर्ष तिसरे				एकूण			
				मजुरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजुरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजुरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजुरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन
१	आंबा	५ x ५	४००	३००४४	५८९१४	**८८९५८**	१४८	४६६९	५०५०	**९७१९**	२३	३०४५	२५०	**३२९५**	१५	३७७५८	६४२१४	**१०१९७२**	१८६
२	डाळींब	४.५ x३	७४०	२८०१४	६४९९९	**९३०१३**	१३८	५६८४	५९५५	**११६३९**	२८	४०६०	७७५	**४८३५**	२०	३७७५८	७१७२९	**१०९४८७**	१८६
३	पेरू	३ x २	१६६६	३८५७०	१४०९८६	**१७९५५६**	१९०	३६५४	१६७५०	**२०४०४**	१८	२०३०	१००	**२१३०**	१०	४४२५४	१५७८३६	**२०२०९०**	२१८
४	पेरू	६ x ६	२७७	११९७७	४४४८४	**५६४६१**	५९	१८२७	२८५०	**४६७७**	९	१०१५	१००	**१११५**	५	१४८१९	४७४३४	**६२२५३**	७३
५	संत्रा	६ x ३	५५५	१९४८८	६४३३४	**८३८२२**	९६	५६८४	५८५०	**११५३४**	२८	४०६०	३००	**४३६०**	२०	२९२३२	७०४८४	**९९७१६**	१४४
६	संत्रा, मोसंबी, कागदी लिंबू	६ x ६	२७७	१२९९२	४१९१४	**५४९०६**	६४	२८४२	२५००	**५३४२**	१४	२०३०	३००	**२३३०**	१०	१७८६४	४४७१४	**६२५७८**	८८
७	सिताफळ	५ x ५	४००	१५२२५	५०८६४	**६६०८९**	७५	१८२७	३४००	**५२२७**	९	१०१५	२००	**१२१५**	५	१८०६७	५४४६४	**७२५३१**	८९
८	आवळा	७ x ७	२००	९७४४	३६००८	**४५७५२**	४८	१४२१	१६७५	**३०९६**	७	८१२	७५	**८८७**	४	११९७७	३७७५८	**४९७३५**	५९

तक्ता - १ : आंबा कलमे (सघन लागवड)

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत अनुदानीत बाबींचे प्रति हेक्टरी मापदंड : सन २०१८-१९

कलमे संख्या प्रति हेक्टरी ४०० (अंतर ५ X ५ मी.)

(मजूरी, सामुग्री व एकूण -रुपयांमध्ये' आणि श्रमिक दिन -संख्येमध्ये)

अ क्र	बाब	वर्ष पहिले				वर्ष दुसरे				वर्ष तिसरे				एकूण			
		मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन
१	खड्डे खोदणे, ०.६x०.६x०.६ मी. आकार एकूण खड्डे ४००	१९८९४	०	**१९८९४**	९८	०	०	**०**	०	०	०	**०**	०	**१९८९४**	**०**	**१९८९४**	**९८**
२	कलमे लागवड करणे, किंमत रु. ६० / प्रति कलम, संख्या-४००	८१२०	२४०००	**३२१२०**	४०	०	०	**०**	०	०	०	**०**	०	**८१२०**	**२४०००**	**३२१२०**	**४०**
३	नांग्या भरणे	०	०	**०**	०	१६२४	४८००	**६४२४**	८	०	०	**०**	०	**१६२४**	**४८००**	**६४२४**	**८**
४	ठिबक सिंचनाद्वारे पाणी देणे	०	३४६६४	**३४६६४**	०	०	०	**०**	०	०	०	**०**	०	**०**	**३४६६४**	**३४६६४**	**०**
५	पीक संरक्षण	२०३०	२५०	**२२८०**	१०	३०४५	२५०	**३२९५**	१५	३०४५	२५०	**३२९५**	१५	**८१२०**	**७५०**	**८८७०**	**४०**
एकूण		**३००४४**	**५८९१४**	**८८९५८**	**१४८**	**४६६९**	**५०५०**	**९७१९**	**२३**	**३०४५**	**२५०**	**३२९५**	**१५**	**३७७५८**	**६४२१४**	**१०१९७२**	**१८६**

तक्ता – २ : पेरु कलमे (सघन लागवड)

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत अनुदानीत बाबींचे प्रति हेक्टरी मापदंड : सन २०१८-१९

कलमे संख्या प्रति हेक्टरी - १६६६ (अंतर - ३ X २ मी.)

(मजूरी, सामुग्री व एकूण -रुपयांमध्ये' आणि श्रमिक दिन -संख्येमध्ये)

अ क्र	बाब	वर्ष पहिले				वर्ष दुसरे				वर्ष तिसरे				एकूण			
		मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन
१	खड्डे खोदणे, ०.३x०.३x०.३ मी. आकार एकूण खड्डे १६६६	२४३६०	०	**२४३६०**	१२०	०	०	**०**	०	०	०	**०**	०	२४३६०	०	**२४३६०**	१२०
२	कलमे लागवड करणे, किंमत रु. ५० प्रति कलम, संख्या-१६६६	१२१८०	८३३००	**९५४८०**	६०	०	०	**०**	०	०	०	**०**	०	१२१८०	८३३००	**९५४८०**	**६०**
३	नांग्या भरणे	०	०	**०**	०	१६२४	१६६५०	**१८२७४**	८	०	०	**०**	०	१६२४	१६६५०	**१८२७४**	**८**
४	ठिबक सिंचनाद्वारे पाणी देणे	०	५७५८६	**५७५८६**	०	०	०	**०**	०	०	०	**०**	०	०	५७५८६	**५७५८६**	०
५	पीक संरक्षण	२०३०	१००	**२१३०**	१०	२०३०	१००	**२१३०**	१०	२०३०	१००	**२१३०**	१०	६०९०	३००	**६३९०**	**३०**
एकूण		**३८५७०**	**१४०९८६**	**१७९५५६**	**१९०**	**३६५४**	**१६७५०**	**२०४०४**	**१८**	**२०३०**	**१००**	**२१३०**	**१०**	**४४२५४**	**१५७८३६**	**२०२०९०**	**२१८**

तक्ता – ३ : पेरु कलमे

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत अनुदानीत बाबींचे प्रति हेक्टरी मापदंड : सन २०१८-१९

कलमे संख्या प्रति हेक्टरी - २७७ (अंतर - ६ X ६ मी.) (मजूरी, सामुग्री व एकूण -रुपयांमध्ये' आणि श्रमिक दिन -संख्येमध्ये)

अ क्र	बाब	वर्ष पहिले				वर्ष दुसरे				वर्ष तिसरे				एकूण			
		मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन
१	खड्डे खोदणे, ०.६ x ०.६x०.६ मी. आकार एकूण खड्डे २७७	६९०२	०	**६९०२**	३४	०	०	**०**	०	०	०	**०**	०	६९०२	०	**६९०२**	३४
२	कलमे लागवड करणे, किंमत रु. ५० प्रति कलम, संख्या-२७७	४०६०	१३८५०	**१७९१०**	२०	०	०	**०**	०	०	०	**०**	०	४०६०	१३८५०	**१७९१०**	**२०**
३	नांग्या भरणे	०	०	**०**	०	८१२	२७५०	**३५६२**	४	०	०	**०**	०	८१२	२७५०	**३५६२**	**४**
४	ठिबक सिंचनाद्वारे पाणी देणे	०	३०५३४	**३०५३४**	०	०	०	**०**	०	०	०	**०**	०	०	३०५३४	**३०५३४**	०
५	पीक संरक्षण	१०१५	१००	**१११५**	५	१०१५	१००	**१११५**	५	१०१५	१००	**१११५**	५	३०४५	३००	**३३४५**	**१५**
एकूण		**११९७७**	**४४४८४**	**५६४६१**	**५९**	**१८२७**	**२८५०**	**४६७७**	**९**	**१०१५**	**१००**	**१११५**	**५**	**१४८१९**	**४७४३४**	**६२२५३**	**७३**

तक्ता - ४ : डाळिंब कलमे

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत अनुदानीत बाबींचे प्रति हेक्टरी मापदंड : सन २०१८-१९

कलमे संख्या प्रति हेक्टरी - ७४० (अंतर - ४.५ X ३ मी.) (मजूरी, सामुग्री व एकूण -रुपयांमध्ये' आणि श्रमिक दिन -संख्येमध्ये)

अ क्र	बाब	वर्ष पहिले				वर्ष दुसरे				वर्ष तिसरे				एकूण			
		मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन
१	खड्डे खोदणे, ०.३x०.३x०.३ मी. आकार एकूण खड्डे ७४०	१८६७६	०	**१८६७६**	९२	०	०	**०**	०	०	०	**०**	०	१८६७६	०	**१८६७६**	**९२**
२	कलमे लागवड करणे, किंमत रु. ३५ प्रति कलम, संख्या-७४०	७३०८	२५९००	**३३२०८**	३६	०	०	**०**	०	०	०	**०**	०	७३०८	२५९००	**३३२०८**	**३६**
३	नांग्या भरणे	०	०	**०**	०	१६२४	५१८०	**६८०४**	८	०	०	**०**	०	१६२४	५१८०	**६८०४**	**८**
४	ठिबक सिंचनाद्वारे पाणी देणे	०	३८८२४	**३८८२४**	०	०	०	**०**	०	०	०	**०**	०	०	३८८२४	**३८८२४**	०
५	पीक संरक्षण	२०३०	२७५	**२३०५**	१०	४०६०	७७५	**४८३५**	२०	४०६०	७७५	**४८३५**	२०	१०१५०	१८२५	**११९७५**	**५०**
एकूण		**२८०१४**	**६४९९९**	**९३०१३**	**१३८**	**५६८४**	**५९५५**	**११६३९**	**२८**	**४०६०**	**७७५**	**४८३५**	**२०**	**३७७५८**	**७१७२९**	**१०९४८७**	**१८६**

तक्ता - ५ : संत्रा / मोसंबी / कागदी लिंबू कलमे-

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत अनुदानीत बाबींचे प्रति हेक्टरी मापदंड : सन २०१८-१९

कलमे संख्या प्रति हेक्टरी - २७७ (अंतर - ६ X ६ मी.) (मजूरी, सामुग्री व एकूण -रुपयांमध्ये' आणि श्रमिक दिन -संख्येमध्ये)

अ क्र	बाब	वर्ष पहिले				वर्ष दुसरे				वर्ष तिसरे				एकूण			
		मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन
१	खड्डे खोदणे, ०.६x ०.६x०.६ मी. आकार एकूण खड्डे २७७	६९०२	०	**६९०२**	३४	०	०	**०**	०	०	०	**०**	०	६९०२	०	**६९०२**	**३४**
२	कलमे लागवड करणे, किंमत रु. ४० प्रति कलम, संख्या-२७७	४०६०	११०८०	**१५१४०**	२०	०	०	**०**	०	०	०	**०**	०	४०६०	११०८०	**१५१४०**	**२०**
३	नांग्या भरणे	०	०	**०**	०	८१२	२२००	**३०१२**	४	०	०	**०**	०	८१२	२२००	**३०१२**	**४**
४	ठिबक सिंचनाद्वारे पाणी देणे	०	३०५३४	**३०५३४**	०	०	०	**०**	०	०	०	**०**	०	०	३०५३४	**३०५३४**	**०**
५	पीक संरक्षण	२०३०	३००	**२३३०**	१०	२०३०	३००	**२३३०**	१०	२०३०	३००	**२३३०**	१०	६०९०	९००	**६९९०**	**३०**
एकूण		**१२९९२**	**४१९१४**	**५४९०६**	**६४**	**२८४२**	**२५००**	**५३४२**	**१४**	**२०३०**	**३००**	**२३३०**	**१०**	**१७८६४**	**४४७१४**	**६२५७८**	**८८**

तक्ता – ६ : संत्रा कलमे (इंडो-इस्राईल पद्धत)

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत अनुदानीत बाबींचे प्रति हेक्टरी मापदंड : सन २०१८-१९

कलमे संख्या प्रति हेक्टरी - ५५५ (अंतर - ६ X ३ मी.)

(मजूरी, सामुग्री व एकूण -रुपयांमध्ये' आणि श्रमिक दिन -संख्येमध्ये)

अ क्र	बाब	वर्ष पहिले				वर्ष दुसरे				वर्ष तिसरे				एकूण			
		मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन
१	गादी वाफे तयार करणे - १.२१ चौ.मी. X १५५२ मी = १८७८.०४ घ.मी.	८५२६	०	**८५२६**	४२	०	०	**०**	०	०	०	**०**	०	८५२६	०	**८५२६**	**४२**
२	कलमे लागवड करणे, किंमत रु. ५० प्रति कलम, संख्या-५५५	८१२०	२७७५०	**३५८७०**	४०	०	०	**०**	०	०	०	**०**	०	८१२०	२७७५०	**३५८७०**	**४०**
३	नांग्या भरणे	०	०	**०**	०	१६२४	५५५०	**७१७४**	८	०	०	**०**	०	१६२४	५५५०	**७१७४**	**८**
४	ठिबक सिंचनाद्वारे पाणी देणे	०	३६२८४	**३६२८४**	०	०	०	**०**	०	०	०	**०**	०	०	३६२८४	**३६२८४**	०
५	पीक संरक्षण	२८४२	३००	**३१४२**	१४	४०६०	३००	**४३६०**	२०	४०६०	३००	**४३६०**	२०	१०९६२	९००	**११८६२**	**५४**
एकूण		**१९४८८**	**६४३३४**	**८३८२२**	**९६**	**५६८४**	**५८५०**	**११५३४**	**२८**	**४०६०**	**३००**	**४३६०**	**२०**	**२९२३२**	**७०४८४**	**९९७१६**	**१४४**

तक्ता – ७ : सिताफळ कलमे

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत अनुदानीत बाबींचे प्रति हेक्टरी मापदंड : सन २०१८-१९

कलमे संख्या प्रति हेक्टरी - ४०० (अंतर - ५X ५ मी.) (मजूरी, सामुग्री व एकूण -रुपयांमध्ये' आणि श्रमिक दिन -संख्येमध्ये)

अ क्र	बाब	वर्ष पहिले				वर्ष दुसरे				वर्ष तिसरे				एकूण			
		मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन
१	खड्डे खोदणे, ०.६ x०.६x०.६ मी. आकार एकूण खड्डे ४००	१०१५०	०	**१०१५०**	५०	**०**	०	**०**	०	०	०	**०**	०	१०१५०	०	**१०१५०**	**५०**
२	कलमे लागवड करणे, किंमत रु. ४० प्रति कलम, संख्या-४००	४०६०	१६०००	**२००६०**	२०	**०**	०	**०**	०	०	०	**०**	०	४०६०	१६०००	**२००६०**	**२०**
३	नांग्या भरणे	०	०	**०**	०	**८१२**	३२००	**४०१२**	४	०	०	**०**	०	८१२	३२००	**४०१२**	**४**
४	ठिबक सिंचनाद्वारे पाणी देणे	०	३४६६४	**३४६६४**	०	**०**	०	**०**	०	०	०	**०**	०	०	३४६६४	**३४६६४**	०
५	पीक संरक्षण	१०१५	२००	**१२१५**	५	**१०१५**	२००	**१२१५**	५	१०१५	२००	**१२१५**	५	३०४५	६००	**३६४५**	**१५**
एकूण		**१५२२५**	**५०८६४**	**६६०८९**	**७५**	**१८२७**	**३४००**	**५२२७**	**९**	**१०१५**	**२००**	**१२१५**	**५**	**१८०६७**	**५४४६४**	**७२५३१**	**८९**

तक्ता – ८ – आवळा कलमे

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत अनुदानीत बाबींचे प्रति हेक्टरी मापदंड : सन २०१८-१९

कलमे संख्या प्रति हेक्टरी – २०० (अंतर – ७ X ७ मी.) (मजूरी, सामुग्री व एकूण –रुपयांमध्ये' आणि श्रमिक दिन –संख्येमध्ये॰)

अ क्र	बाब	वर्ष पहिले				वर्ष दुसरे				वर्ष तिसरे				एकूण			
		मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन	मजूरी	सामुग्री	एकूण	श्रमिक दिन
१	खड्डे खोदणे, ०.६x०.६x०.६ मी. आकार एकूण खड्डे २००	**५०७५**	०	**५०७५**	२५	०	०	**०**	०	०	०	**०**	०	५०७५	०	**५०७५**	**२५**
२	कलमे लागवड करणे, किंमत रु. ४० प्रति कलम, संख्या-२००	**४०६०**	८०००	१२०६०	२०	०	०	०	०	०	०	०	०	४०६०	८०००	**१२०६०**	**२०**
३	नांग्या भरणे	**०**	०	**०**	०	८१२	१६००	**२४१२**	४	०	०	**०**	०	८१२	१६००	**२४१२**	**४**
४	ठिबक सिंचनाद्वारे पाणी देणे	**०**	२७९३३	**२७९३३**	०	०	०	**०**	०	०	०	**०**	०	०	२७९३३	**२७९३३**	०
५	पीक संरक्षण	**६०९**	७५	**६८४**	३	६०९	७५	**६८४**	३	८१२	७५	**८८७**	४	२०३०	२२५	**२२५५**	**१०**
एकूण		**९७४४**	**३६००८**	**४५७५२**	**४८**	**१४२१**	**१६७५**	**३०९६**	**७**	**८१२**	**७५**	**८८७**	**४**	**११९७७**	**३७७५८**	**४९७३५**	**५९**

प्रपत्र - अ

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत फळबाग लागवड सन २०१८-१९

मासिक प्रगती अहवाल

माहे- ,२०१८ जिल्हा-.. .. ..

उपविभाग	उपविभागातील समूह संख्या (प्रथम टप्पा गावे)	फळपिकाचे नाव	प्रथम टप्प्यातील प्रकल्पांतर्गत गावांची संख्या	पैकी लागवड सुरु झालेल्या गावांची संख्या	लागवड पूर्ण झालेल्या समूहांची संख्या	लक्ष		साध्य		शेरा
						भौतिक (हेक्टर)	आर्थिक (रु. लक्ष)	भौतिक (हेक्टर)	आर्थिक (रु. लक्ष)	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
जिल्हा एकूण										

टीप- प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षाकडून मंजूर करण्यात आलेल्या डीपीआर मधील वार्षीक कृती आराखड्यातील फळपिकांची लागवड या बाबीखालील क्षेत्र भौतिक लक्षांक म्हणून घ्यावे. जेथे अद्याप सुक्ष्म नियोजन प्रक्रिया झालेली नाही अशा करिता प्रति गाव १०.०० हेक्टर क्षेत्र लक्षांक घेण्यात यावेत. तसेच फळपिकासाठी अंतरानुसार देय असलेले अनुदान विचारात घेऊन त्याप्रमाणे आर्थिक लक्षांक घ्यावेत.

महाराष्ट्र शासन- कृषि विभाग

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प

३० अर्केड, वर्ल्ड ट्रेड सेंटर, कफ परेड, मुंबई ४०० ००५

दूरध्वनी क्र. ०२२-२२१६३३५१/५२ | ई-मेल :-mahapocra@gmail.com

जा. क्र. नादेकृसंप्र-०७१८/ प्र. क्र. ९१/ मृ .विज्ञान / | दि. २५/०९/२०१८

प्रति,

जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी,

(प्रकल्पांतर्गत समाविष्ट सर्व जिल्हे)

विषय - **नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत फळबाग लागवड मार्गदर्शक सूचना सन २०१८-१९ मध्ये आवश्यक प्रपत्रे जोडणेबाबत...**

संदर्भ - **जा .क्र .नादेकृसंप्र/मृदा विज्ञान /२३४/२०१८ दिनांक २३ जुलै २०१८**

उपरोक्त संदर्भीय विषयास अनुसरून ,नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत सन २०१८-१९ या आर्थिक वर्षात फळबाग लागवड कार्यक्रम राबविण्यासाठी मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्यात आलेल्या आहेत. सदर मार्गदर्शक सूचनेसोबत प्रपत्र -अ अन्वये मासिक प्रगती अहवाल आणि परिशिष्ट- ब अन्वये प्रकल्पांतर्गत लाभासाठी निवड होणेकरिता अर्ज यांचा समावेश करण्यात आलेला आहे . परंतु सदर प्रपत्राव्यतिरिक्त इतर प्रपत्रे देखील उपरोक्त मार्गदर्शक सूचनेसोबत आवश्यक असल्याने **प्रपत्रे १ ते ६** ही सोबत जोडण्यात आलेली आहेत. सदर प्रपत्रे ही उपरोक्त संदर्भीय मार्गदर्शक सूचनेचा भाग समजण्यात यावीत .

सोबत - प्रपत्रे १ ते ६

प्रकल्प संचालक

o/c नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प, मुंबई

प्रपत्र-१

प्रकल्पांतर्गत लाभासाठी निवड होणेकरिता अर्ज व हमीपत्र

जागतिक बँक अर्थसहाय्यित

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प

(प्रत्येक घटकासाठी स्वतंत्र अर्ज करावा)

प्रति,

मा. अध्यक्ष, ग्राम कृषि संजीवनी समिती .... (अर्जदाराचे गाव) ....

गावसमूह क्रमांक....................................तालुका .... जिल्हा ....

महोदय,

जागतिक बँक अर्थसहाय्यित नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत मी, माझ्या मालकीहक्काचे शेत जमिनीमध्ये हवामान बदलास पुरक पध्दतीने शेती करण्यासाठी गुंतवणूक करणेस तयार आहे, त्याकरिता या प्रकल्पांतर्गत खालील घटकाचा लाभ मिळावा, ही विनंती.

मागणी केलेल्या घटकाचे नाव-..

घटकाचा तपशील[1].-...

अ.क्र.	बाब	तपशील
१.	अर्जदार शेतकऱ्यांचे संपूर्ण नाव	(आडनाव) (प्रथम नाव) (वडीलाचे नाव) ....
२.	पूर्ण पत्ता	घर क्र. .... गल्ली क्र./भागाचे नाव .... गाव.............................. पोस्ट.................................. तालुका........................... जिल्हा............................. पिन क्र.- ☐☐☐☐☐☐
३.	भ्रमणध्वनी क्रमांक-[2]	☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐
४.	स्त्री/पुरुष(लागू असेल तेथे √ अशी खूण करावी)	स्त्री ☐ पुरुष ☐
५.	जात प्रवर्ग (लागू असेल तेथे √अशी खूण करावी)	अ.जा. ☐ अ.ज. ☐ इतर ☐
६.	अर्जदार दिव्यांग आहे काय?(लागू तेथे √ खूण करावी)	होय ☐ नाही ☐
७.	दारिद्रय रेषेखालील असल्यास - यादीतील अ.क्र[3].	☐☐☐☐☐☐☐☐

---

[1] या मध्ये अनुदान मागणी केलेल्या घटकाचा तपशील उदा. शेततळ्याचा आकार, हरितगृहाचा/शेडनेटचा आकार, फळबाग लागवड असल्यास फळपिक नाव, क्षेत्र इ. तसेच ठिबक, तुषार असल्यास- पिकाचे नाव-क्षेत्र इ. तपशील नमूद करावा.

[2] प्रकल्पाच्या विविध घटकातील माहितीची देवाण-घेवाणीसाठी भ्रमणध्वनी क्रमांकाचा प्रकल्पाच्या कामकाजासाठी वापर करण्यास माझी सहमती आहे.

[3]दारिद्र्य रेषेखालील दाखला सोबत जोडण्याची आवश्यकता नाही. तथापि ग्राम कृषी संजीवनी समिती लाभार्थी निवड करतेवेळी अर्जदार दारिद्र्य रेषेखालील असल्याबाबत खात्री करून अर्जाबाबत उचित निर्णय घेऊ शकेल.

८.	आधारकार्ड क्र.[४]	☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐
९.	स्वतःच्या नावावरील एकूण क्षेत्र (८-अ प्रमाणे)	खाते क्र............................ एकूण जमिनधारणा ☐ (हेक्टर) ☐ (आर)
१०.	आरटीजीएस सुविधा असणाऱ्या बँकेचे नाव	
	खाते क्रमांक-	☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐
	बँकेची शाखा-	
	आयएफएससी कोड-	☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐
११.	घेत असलेली पिके-	
१२.	ज्या क्षेत्रावर घटक राबविणार आहे त्या क्षेत्राचा सर्व्हे/गट क्रमांक-	क्षेत्र | गाव | तालुका
१३.	यापूर्वी याच घटकाचा लाभ आपण अथवा आपल्या कुटुंबातील[५] अन्य सदस्यांनी या किंवा इतर योजनेतून घेतला आहे काय? असल्यास लाभ घेतलेली योजना,अनुदान रक्कम व लाभ घेतलेचे वर्षे इ.तपशील .	
१४.	मागणी केलेल्या घटकाचा एकूण अंदाजित खर्च.	रक्कम रुपये..............................
१५.	निकषानुसार अपेक्षित अनुदान	रक्कम रुपये..............................
१६.	अनुदान वजा जाता उवर्रित रक्कम कशा प्रकारे उभारणी करणार ? (लागू असेल तेथे √ अशी खूण करावी)	स्वत: ☐ बँक कर्जाव्दारे ☐

सदर घटकासाठी माझी निवड झाल्यास आवश्यक कागदपत्रांची पूर्तता करुन विहीत मुदतीत प्रकल्पाच्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार तसेच प्रकल्प आधिकाऱ्यांच्या तांत्रिक देखरेखीखाली काम पूर्ण करीन व त्यानंतरच मला अनुदान देय राहील तसेच .सदरचे काम मी विहित मुदतीत व मार्गदर्शक सुचनेप्रमाणे पूर्ण न केलेस अनुदान मिळणार नाही, याची मला जाणीव आहे.

सदर बाबीचा लाभ घेत असताना वा त्यानंतर माझेकडुन गैरव्यवहार झाल्याचे आढळून आल्यास अथवा लाभांकित बाबीचा माझ्याकडुन गैरवापर झाल्याचे सिद्ध झाल्यास संबधित घटकासाठी मिळालेले अनुदान माझ्याकडून सव्याज वसुल केले जाईल याची मला स्पष्ट जाणीव आहे.

प्रकल्पाचे अधिकारी आणि इतर प्राधिकृत व्यक्तींना घटक तपासणीसाठी माझी संमती आहे तसेच, त्यांना या तपासणी कामासाठी सहकार्य करेन.

वरील सर्व माहिती माझ्या समजुतीप्रमाणे बरोबर व खरी आहे.

स्थळ:- (गावाचे नाव).............................

दिनांक- / / २०-- **अर्जदार शेतक-याची सही/अंगठा**

कोठेही जतन अथवा सामाईकीकरण)share) केली जाणार नसून ती फक्त सी आय डी आर (Central Identities Data Repository) कडे पडताळणी करता सादर केली जाईल.

कुटुंब या व्याख्येत पती, पत्नी व १८ वर्षाखालील मुलांचा समावेश राहील.

प्रपत्र -२

(प्रकल्प स्थळ पाहणी व पात्रतेबाबत अभिप्राय-कृषि सहाय्यक)

श्री/ श्रीमती---मु. पो.------------------ता.----------- जि.------------------ यांनी त्यांच मालकीचे स.नं./गट नं. -----------मधील एकुण क्षेत्र -------------(हे. आर.) पैकी -------------(हे. आर.) क्षेत्रावर नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत फळबाग या घटकासाठी अर्ज केलेला आहे. सदर अर्ज ग्राम कृषि संजीवनी समितीने (VCRMC) दिनांक ------------ रोजीच्या बैठकीमध्ये मंजूर केलेला आहे. सदर लाभार्थी योजनेच्या निकषाप्रमाणे पात्र आहे. दिनांक --------------- रोजी भेट देऊन प्रस्तावित प्रकल्प स्थळाची लाभार्थी समक्ष पाहणी केली असता घटकासाठी आवश्यक व तांत्रिक निकषानुसार योग्य क्षेत्र लाभार्थ्याकडे उपलब्ध असून प्रकल्प राबविण्यासाठी लाभार्थी पात्र व सक्षम आहे.

अ क्र.	बाब	तपशील
१.	फळबागेसाठी प्रस्तावित स्थळाचा सर्वे नं./गट नं.	
२.	लाभार्थीने मागणी केलेल्या फळबागेचे एकूण क्षेत्र (हेक्टर)	
३.	फळपिकाचे नाव- वाण -	
४.	जमिनीचा प्रकार (हलकी/मध्यम/भारी/कातळ/पडीक)	
६.	शेतामध्ये विहीर/बोअरवेल/इतर सिंचन सुविधा खाजगी रित्या उपलब्ध आहे काय?	होय /नाही
७.	लाभार्थीने दाखविलेली जागा निवडलेल्या फळपिकासाठी योग्य आहे काय?	होय /नाही

उपरोक्त लाभार्थ्याने अर्जासोबत सादर केलेल्या ८-अ मध्ये नमूद इतर गट नं./सर्वे नं. मध्ये पाहणी केलेली असून सदर गट नं./सर्वे नं. मध्ये यापूर्वी याच घटकाचा लाभ इतर शासकीय योजनेतून घेतलेला आहे/नाही.

असल्यास, घटकांतर्गत क्षेत्र गट नं./सर्वे नं.----------------असून त्याचे क्षेत्र----हे.----आर. आहे. सदर फळबागेसाठी -------------------------------------योजनेतून अर्थसहाय्य देण्यात आलेले आहे. वरील सर्व बाबी विचारात घेऊन सदर लाभार्थ्यास पूर्वसंमती देणेस शिफारस करणेत येत आहे.

ठिकाण - **(स्वाक्षरी)**

दिनांक - **कृषि सहाय्यक**

नाव.........................

सजा ....

ता. ....

जि. ....

(**टिप** - कृषी सहाय्यक यांनी मार्गदर्शक सूचनेतील लाभार्थी निवड या बाबतच्या सूचनांचा अवलंब करून उपरोक्त स्थळ तपासणी अहवाल शेताच्या नैऋत्य कोपऱ्यावरील भौगोलिक चिन्हांकनासह (Geo-tagging) द्यावा.)

प्रपत्र -३

पूर्वसंमती पत्र

जा.क्र. -----------------

कार्यालय- उपविभागीय कृषि अधिकारी, ____

उपविभाग ________, जिल्हा________

दिनांक - / /२०----

प्रति,

श्री/श्रीमती---मु.पो.-------------------तालूका ----- ---------------- जिल्हा --------------

विषय:- फळबाग पूर्वसंमती /कार्यारंभ आदेशाबाबत.....

उपरोक्त विषयान्वये आपल्या दिनांक ....च्या अर्जास अनुसरून आपणास कळविण्यात येते की, दिनांक ....रोजी झालेल्या ग्राम कृषी संजीवनी समितीच्या बैठकीत नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत फळबाग घटकासाठी आपली लाभार्थी म्हणून निवड करण्यात आली आहे. पुढील अटी व शर्तीची पूर्तता करण्याच्या अधीन राहून आपणास मागणी केलेल्या-------------(हे. आर.) क्षेत्रावर---------- ह्या फळपिकाची लागवड करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

सदर आदेश मिळाल्यापासून ४५ दिवसांच्या आत आपण फळबाग लागवड पूर्ण करावी.

१.	निश्चित केलेल्या ठिकाणी वर नमूद केलेल्या क्षेत्रापर्यंत लाभ अनुज्ञेय राहील.
२.	फळबाग लागवड झाल्यावरच अनुदानाची मागणी करता येईल.
३.	फळबागेसाठी कोणतीही आगाऊ रक्कम मिळणार नाही.
४.	फळबागेसाठी पूर्वमशागत, खड्डे भरणी, आंतरमशागत व काटेरी झाडांचे कुंपण इ. बाबींची व्यवस्था शेतकऱ्यास स्वखर्चाने करावी लागेल.
५.	खड्डे खोदणी, कलम लागवड, पिक संरक्षण, नांग्या भरणी व ठिबक सिंचन इ. बाबींना लाभ अनुज्ञेय राहील.
६.	कृषी सहाय्यक यांनी प्रस्तावित जागेवर आखणी करून दिल्यावर व मंजूर फळबाग लागवड मार्गदर्शक सुचानेतील निकषाप्रमाणे करावी.
७.	फळबाग लागवड झालेनंतर मार्गदर्शक सूचनेनुसार रक्कम रु. .... अनुदान देय आहे.

उपविभागीय कृषि अधिकारी,
उपविभाग_________
जिल्हा: __________

प्रत ,

माहिती व योग्य त्या कार्यवाहीसाठी अग्रेषित ,

१) जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी------------

२) अध्यक्ष, ग्राम कृषी संजीवनी समिती-------------

प्रपत्र -४

(लाभार्थी अनुदान मागणी पत्र)

प्रती,

उपविभागीय कृषि अधिकारी,

उपविभाग __________

जिल्हा: __________

विषय :- नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत देय अनुदान मिळणेबाबत.

मी श्री. / श्रीमती...मु. ....पो. .... ता............... जि............... आपणास विनंती करतो की, मला मिळालेल्या -----------रोजीच्या पूर्व संमतीनुसार नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत फळबाग लागवड या घटकांतर्गत -------------(हे. आर.) मंजूर क्षेत्रावर --------------या फळपिकाची मार्गदर्शक सूचनानुसार लागवड पूर्ण केली आहे. सदर फळबाग लागवड पूर्ण झाल्याचे संबधित कृषी सहाय्यक यांना दि...................रोजी अवगत केले आहे. तरी मला नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत फळबाग घटकाच्या आर्थिक निकषानुसार देय अनुदान मिळावे. ही विनंती

दिनांक : **लाभार्थीची स्वाक्षरी/अंगठा**

(नाव व पत्यासह)

टीप- रोपे खरेदी देयकाचे बिल स्वसाक्षांकित करून जोडावे.

प्रपत्र -५
मोका तपासणी अहवाल

(कृषि सहाय्यक यांनी करणे)

अ.क्र.	बाब	तपशील
१.	लाभार्थ्याचे नाव	
२.	गावाचे नाव	
३.	तालुका	
४.	जिल्हा	
५.	तपासणी दिनांक	
६.	बाब	फळबाग
७.	पूर्वसंमती क्र.व दिनांक	
८.	फळपिकाचे नाव- वाण -	
९ .	रोपवाटीकेचे नाव व पत्ता	
१० .	फळपिक लागवडीचा दिनांक	
११ .	कलम / रोपांचे वय (महिना/वर्ष)	
१२.	दोन ओळींमधील X दोन रोपामधील अंतर	……………X …………मी./फुट
१३.	रोप संख्या (हेक्टरी)	
१४ .	फळबाग मंजूर असलेल्या शेताचा सर्व्हे नंबर/गट क्र. ____	क्षेत्र ----------हे. -----आर
१५.	फळबाग लागवड केलेल्या शेताचा सर्व्हे नंबर.गट क्र/______	क्षेत्र ----------हे. -----आर
१६.	जमिनीचा प्रकार (हलकी/मध्यम/भारी/कातळ/पडीक)	
१७.	ओलिताचे इतर साधने (शेततळे, विहीर, लिफ्ट, कॅनॉल व नदी इ.)	
१८.	लागवड करावयाच्या क्षेत्रावर ठिबक सिंचन संच कार्यान्वित आहे काय ? असल्यास संच चालू स्थितीत आहे किवां काय ?	
१९.	नव्याने ठिबक सिंचन संचाची जोडणी करून कार्यान्वित केला आहे काय?	होय/नाही
२०.	फळबागेस काटेरी झाडांचे कुंपण केले आहे काय?	होय/नाही
२१.	मार्गदर्शक सुचनेतील निकषानुसार फळबाग लागवडीमध्ये उणीवा आढळल्यास त्याचा थोडक्यात तपशील-	
२२ .	अनुदानाची गणना: (फळबागेचे क्षेत्र, रोपांचा दर, अनुदान मर्यादा, देय अनुदान इत्यादी बाबी विचारात घेऊन देय अनुदानाची शिफारस करावी.) रोपांचा दर (प्रती रोप)- रु. --------------- फळ लागवडीचा एकूण खर्च- रु. ------------ मंजूर क्षेत्रानुसार अनुदानाची रक्कम रु. ------------ तपासणीनुसार फळबागेस देय होणारी रक्कम रु. -----------	

फळबाग या घटकांतर्गत फळबाग लागवड मार्गदर्शक सूचनेनुसार पूर्ण केली असलेने लाभार्थ्यास अनुदान अदा करण्यास शिफारस करण्यात येत आहे.

समक्ष-

लाभार्थ्याचे नाव व स्वाक्षरी /अंगठा **स्वाक्षरी कृषि सहाय्यक**

(श्री.) **दिनांकीत स्वाक्षरी**

(टिप-सदर तपासणी अहवालाची एक प्रत लाभार्थ्यास द्यावी)

सोबत- मापनपुस्तिका

प्रपत्र - ६

पर्यवेक्षीय तपासणी अहवाल

१.	तपासणी दिनांक	
२.	तपासणी अधिकारी	श्री/श्रीमती
३.	पदनाम	
४.	तपासणी वेळी उपस्थित इतर अधिकारी/ कर्मचारी	१. श्री/श्रीमती पदनाम २. श्री/श्रीमती पदनाम
५.	लाभार्थ्याचे नाव	सर्वे नं./गट न. _________ मु.पो. ____________________ ता. _________ उपविभाग __________ जि. ________
६.	बाब	फळबाग
७.	प्रकल्पाचे ठिकाण	
८.	कामाचा कालावधी	
९.	फळबागेचे क्षेत्र (हे. आर.)	
१०.	प्रकल्पाचा मोका तपासणी तपशील	१. फळबाग क्षेत्राचा सर्व्हे नंबर/गट क्र.- २. फळपिकाचे नाव /वाण- ३. तपासणी पूर्वी रोप संख्या हेक्टरी- ४. सध्य स्थितीत जिवंत रोप संख्या- ५. रोपांमधील अंतर-
११.	पिक संरक्षक बाबींची उपाय योजना प्रत्यक्षात केली आहे काय?	होय/नाही
१२.	लाभार्थ्यास शिफारस करण्यात आलेल्या अर्थसहाय्याची रक्कम रु.	
१३.	तपासणी मध्ये अर्थसहाय्याची परिगणना बरोबर केलेली आहे काय ?	होय/नाही
१४.	नसल्यास तफावत रक्कम रु.	
१५.	मार्गदर्शक सूचनेप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आलेली आहे काय ?	होय/नाही
१६.	लाभार्थ्याचे सर्वसाधारण अभिप्राय	

१७.	गुणवत्तेबाबत तपासणी अधिकाऱ्याचे अभिप्राय

कृषि सहाय्यक यांचे मोका तपासणी, मंजूर आराखडा व मार्गदर्शक सूचनेनुसार काम पूर्ण झाले असून त्याबाबत मी स्वत: खात्री केली आहे. मापनपुस्तिकेतील नोंदी योग्य असून त्या प्रत्यक्ष स्थळावर जाऊन प्रमाणित केलेल्या आहेत. सदर लागवडीचा दर्जा योग्य आहे.

तपासणी अधिकारी, श्री.

पदनाम.

(स्वाक्षरी)

इतर अधिकारी श्री.

पदनाम.

(स्वाक्षरी)

लाभार्थ्याची/ लाभार्थी प्रतिनिधीची स्वाक्षरी

(नाव………………..)

४१७

सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र शासन - कृषी विभाग
नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प

३०, अर्केड, वर्ल्ड ट्रेडसेंटर, कफ परेड, मुंबई - ४०० ००५.

दूरध्वनी क्र.०२२-२२१६३३५१/२ ई-मेल :mahapocra@gmail.com

जा. क्र. नादेकृसंप्र/मृदाविज्ञान /फ.बा.ला./४३६/२०१८ दिनांक ~~२४~~ २५/१०/२०१८

प्रति,

जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी
औरंगाबाद / जालना / बीड / जळगाव / लातूर / उस्मानाबाद / परभणी /हिंगोली / नांदेड / अमरावती / अकोला / बुलडाणा / वाशीम / यवतमाळ / वर्धा

विषय- नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत फळबाग लागवड मार्गदर्शक सुचना सन २०१८-१९

संदर्भ:- १.जा. क्र. नादेकृसंप्र/मृदाविज्ञान/२३४/२०१८, दिनांक - २३ जुलै, २०१८
२. दिनांक २३/१०/२०१८ रोजी झालेली व्हीडीओ कॉनफरन्स.

उपरोक्त संदर्भिय विषयाचे अनुषंगाने आपणास कळविण्यात येते की, संदर्भ क्रमांक १ अन्वये या कार्यालयाने नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत सन २०१८-१९ या वर्षासाठी फळबाग लागवड या योजनेच्या मार्गदर्शक सुचना निर्गमित केल्या आहेत. दिनांक २३/१०/२०१८ रोजी झालेली व्हीडीओ कॉनफरन्समध्ये झालेल्या चर्चेनुसार पुढीलप्रमाणे कळविण्यात येत आहे.

इच्छुक शेतक-यांना लिंबु आणि सिताफळ या फळझाडांची लागवड करण्यासाठी कलमे उपलब्ध होत नसल्यास रोपांद्वारे (संदर्भ क्रमांक १ मधील मुद्दा क्रमांक १४ अन्वये दिलेल्या प्राधान्य क्रमानुसार) देखील लागवड करण्यास मंजुरी देण्यात येत आहे. त्यासाठी खर्चाचे अंदाजपत्रक तयार करताना कृषि आयुक्तालयाने निश्चित केलेले रोपांचे दर विचारात घ्यावेत. सदर दोन्हीही फळझाडे रोपांद्वारे लागवड करण्यासाठी इतर बाबींना देण्यात येणारे अर्थसहाय्य, राज्याच्या "भाऊसाहेब फुंडकर फळबाग लागवड योजनेच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१८-१९" नुसार अनुज्ञेय राहील.

(विकास चंद्र रस्तोगी)
प्रकल्प संचालक

९५३/५

महाराष्ट्र शासन - कृषि विभाग
नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प
३० ब आर्केड, वर्ल्ड ट्रेड सेंटर, कफ परेड, मुंबई ४०० ००५

दूरध्वनी क्र.०२२-२२१६३३५१/२ ई-मेल : mahapocra@gmail.com

जा क्र. नादेकृसंप्र- ०७१८/प्र.क्र.९५/कृव्यवि/२०१८/५८७ दि. २८.१२.२०१८

प्रति,

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी,
(प्रकल्पांतर्गत सामाविष्ट सर्व जिल्हे)

विषय :- नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत फळबाग लागवड मार्गदर्शक सूचना सन २०१८-१९ मधील बदलाबाबत...

संदर्भ :- जा.क्र. नादेकृसंप्र/मृदा विज्ञान/२३४/२०१८, दिनांक. २३ जुलै २०१८

उपरोक्त संदर्भीय विषयास अनुसरून, नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत सन २०१८-१९ या आर्थिक वर्षात फळबाग लागवड कार्यक्रम राबविण्यासाठी मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्यात आलेल्या आहेत.सदर मार्गदर्शक सुचानेतील **मुद्दा क्रमांक १४ - गुणवत्तापूर्ण कलमांचा पुरवठा** यामध्ये खालीलप्रमाणे बदल करण्यात येत आहेत.

१४. गुणवत्तापूर्ण कलमांचा पुरवठा -

१४.१ लाभार्थ्याने फळबाग लागवडीकरिता कलमांची निवड स्वतः करावयाची असून, कलमे खरेदी करतांना खालीलप्रमाणे रोपवाटिकांना प्राधान्य देणेबाबत स्पष्ट सूचना पूर्व संमती प्रपत्रामध्ये नमूद करावी.

१. कृषि विभागाच्या रोपवाटिका
२. कृषि विद्यापीठाच्या रोपवाटिका
३. राष्ट्रीय बागवानी मंडळामार्फत मानांकित खाजगी रोपवाटिका
४. कृषि विभागाच्या परवाना धारक खाजगी रोपवाटिका

वरीलप्रमाणे कलमे खरेदी करतांना त्यांच्या दर्जाबाबातची खात्री लाभार्थ्याने स्वतः करावयाची आहे. लाभार्थी शेतक-याने खरेदी केलेल्या कलमांच्या देयकाची रक्कम व कलमांकरिता ठरविण्यात आलेली शासकीय अनुदानाची रक्कम यापैकी जी रक्कम कमी असेल ती अनुदानासाठी ग्राह्य धरण्यात यावी. याबाबतची स्पष्ट कल्पना पूर्व संमती प्रपत्रा द्वारे द्यावी.

प्रकल्प संचालक
नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प, मुंबई

सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र शासन- कृषि विभाग
नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प
३० अर्केड, वर्ल्ड ट्रेड सेंटर, कफ परेड, मुंबई ४०० ००५

दूरध्वनी क्र. ०२२-२२१६३३५१/५२ **ई-मेल** :-mahapocra@gmail.com

जा. क्र. नादेकृसंप्र-०७१८/ प्र. क्र. ९१/ मृ .विज्ञान / २ दि. ०२/०१ /२०१९

प्रति,
जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी,
(प्रकल्पांतर्गत समाविष्ट सर्व जिल्हे)

विषय - नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत फळबाग लागवड मार्गदर्शक सूचना सन २०१८-१९ मधील मुद्द्यांच्या सुलभ अंमलबजावणी करिता करण्यात आलेल्या बदलाबाबत...

संदर्भ-१. महाराष्ट्र शासनाचे पत्र क्रमांक -राफयो -२०१८ /प्र.क्र.४७ /९-अे ,मंत्रालय ,मुंबई,दि.- २०/१२/२०१८
२. प्रकल्पाच्या फळबाग लागवड मार्गदर्शक सूचना सन २०१८-१९ चे पत्र क्र.नादेकृसंप्र /मृदाविज्ञान/ २३४/२०१८ ,दि.२३ /०७/२०१८

उपरोक्त संदर्भीय पत्राच्या अनुषंगाने,भाऊसाहेब फुंडकर फळबाग लागवड योजना सन २०१८-१९ या योजनेच्या अंमलबजावणी विषयक खालीलप्रमाणे करण्यात आलेले बदल हे नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत फळबाग लागवड या योजनेसाठी लागू राहतील.

मुद्दा क्र	प्रस्तावित करण्यात आलेला बदल	करावयाची कार्यवाही
१	लिंबू व सिताफळ या दोन फळपिकाकरिता रोपाद्वारे लागवड करण्यास परवानगी देण्याबाबत	लाभार्थी शेतकऱ्यांना आवश्यकतेनुसार कलमे /रोपे लागवड करण्यास परवानगी देण्यात येत आहे.
२	लाभार्थी शेतकऱ्यांच्या लागवड प्रस्तावांना तांत्रिक व प्रशासकीय मंजुरीचे अधिकार उप विभागीय कृषि अधिकारी यांना देण्याबाबत	तांत्रिक मान्यता- प्रकल्पाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार लागवड प्रस्तावांना तांत्रिक मान्यता देण्याचे अधिकार उपविभागीय कृषि अधिकारी यांना देण्यात आलेले आहेत .
३	प्रकल्पांतर्गत सूक्ष्म सिंचन योजना तसेच इतर योजनेतून ठिबक सिंचनाचा लाभ घेतलेल्या लाभार्थ्यास सदर संच हा नवीन फळबाग लागवड करण्यासाठी योग्य असल्यास त्याच सर्वे नंबर /गट नंबर करिता ठिबक सिंचन या बाबीचे अनुदान वजा करून इतर बाबीवरील अनुदान द्यावे .	ठिबक सिंचन संचाचा वापर करताना पिक/फळपिक निहाय अंतरानुसार ठिबक सिंचन संच वापरणे तांत्रिक दृष्ट्या आवश्यक आहे ,तरी ठिबक सिंचन या बाबीकरिता फळबाग लागवड योजनेंतर्गत अनुदान देणे क्रमप्राप्त आहे .

४	कलमे /रोपे यामधील अंतर कमी जास्त करण्यास परवानगी मिळणेबाबत	क्षेत्र परिस्थितीनुसार लागवडीचे अंतर बदलण्यास परवानगी देण्यात यावी मात्र नियमानुसार अनुदान शासनाने अनुज्ञेय केल्याप्रमाणे राहील .

उपरोक्त मुद्दानिहाय बदलानुसार प्रकल्पांतर्गत फळबाग लागवड योजना राबविणेसाठी कार्यवाही करण्यासाठी मान्यता देण्यात येत आहे.

प्रकल्प संचालक
नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प, मुंबई

प्रत- उप विभागीय कृषि अधिकारी, (प्रकल्पांतर्गत सर्व) यांना माहिती व पुढील शीघ्र कार्यवाहीस्तव.